



SSC Weekly Focus

บทความวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคงของประเทศรายสัปดาห์ ฉบับที่ ๔๖/๕๖ | ๒๖ สิงหาคม - ๑ กันยายน ๒๕๕๖

ยุติการก่อการร้าย: ปากกาและหนังสือ คือ อาวุธที่ทรงพลัง

"The terrorists thought that they would change my aims and stop my ambitions, but nothing changed in my life, except this: weakness, fear and hopelessness died. Strength, power and courage was born."

“Malala Yousafzai”, 2013

ข้อความข้างต้นเป็นเพียงส่วนหนึ่งในสุนทรพจน์อย่างเป็นทางการของ "Malala Yousafzai" ซึ่งกล่าวในที่ประชุมสมัชชาเยาวชนคนโลก ณ สำนักงานใหญ่ขององค์การสหประชาชาติ เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๖ โดยแสดงให้เห็นว่า “การศึกษาเป็นตัวแปรสำคัญของการยุติการก่อการร้าย ซึ่งปากกาและหนังสือ คือ อาวุธที่ทรงพลังที่สุด”

Malala Yousafzai เด็กหญิงชาวปากีสถาน วัย ๑๖ ปี ได้ขึ้นกล่าวสุนทรพจน์ต่อสาธารณะเป็นครั้งแรก นับตั้งแต่ฟื้นตัวจากอาการบาดเจ็บ หลังถูกกลุ่มก่อการร้ายตาลีบันจู่โจมยิงศีรษะบนรถโรงเรียนในเขตสวัตต์ของปากีสถาน จนบาดเจ็บสาหัสเมื่อเดือนตุลาคมปีที่แล้ว

Malala กล่าวต่อที่ประชุมสมัชชาเยาวชนคนโลกว่า “การถูกกลุ่มตาลีบันทำร้าย มีแต่จะทำให้เธอก้าวหาญเด็ดเดี่ยวยิ่งขึ้น ผู้ก่อการร้ายอาจคิดว่าจะเปลี่ยนความตั้งใจและหยุดยั้งความมุ่งมั่นของเธอได้ แต่ไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลง ยกเว้นแต่ความอ่อนแอ ความกลัว และความสิ้นหวังที่ตายไปแล้ว ขณะที่ความแข็งแกร่ง พลัง และความกล้าหาญกำลังบังเกิดขึ้น”

เธอยังกล่าวว่า “เธออยากให้การศึกษาแก่ลูกหลานของกลุ่มตาลีบัน รวมถึงกลุ่มผู้ก่อการร้ายและกลุ่มหัวรุนแรง” ด้วยเพราะการศึกษาทำให้เข้าใจถึงการใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมตามสิทธิ หน้าที่ และความเท่าเทียมแห่งการเป็นมนุษย์ โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้และวิเคราะห์ด้วยเหตุผล การศึกษาจึงเป็นอาวุธที่ทรงพลังที่สุดในการป้องกันการถูกรุกรานจากคำสอนที่ถูกบิดเบือน

ย้อนกลับไปยังต้นสายปลายเหตุของสถานการณ์ที่ทำให้ Malala เป็นที่รู้จักและกลายเป็นสัญลักษณ์ของการต่อสู้เพื่อสิทธิในการศึกษาของเด็ก (โดยเฉพาะเด็กผู้หญิง) และเยาวชนทั่วโลก

Malala Yousafzai เป็นลูกสาวของเจ้าของโรงเรียนสตรีแห่งหนึ่งในเมืองมินโกรา (Mingora) เขตสวัตต์ (Swat) จังหวัดโคเบอร์ปัคตุนควา (Khyber Pakhtunkhwa) ประเทศปากีสถาน ซึ่งในช่วงต้นปี ๒๕๕๐ มawlana ฟาซลุลลาห์ (Maulana Fazlullah) ผู้นำของกลุ่มก่อการร้ายตาลีบันได้ขยายอิทธิพลของกลุ่มฯ เข้าไปในเขตสวัตต์ โดยอาศัยช่วงเศรษฐกิจที่กำลังซบเซาทำการรวมอำนาจ และเผยแพร่กฎหมายอิสลามผ่านทางวิทยุกระจายเสียงกระทั่งในปี ๒๕๕๑ พื้นที่เขตสวัตต์ก็กลายเป็นฐานของกลุ่มก่อการร้าย เพราะตาลีบันเริ่มรณรงค์ให้เกิดการล้มล้างสถาบันของรัฐ ซึ่งรวมถึงโรงเรียนสตรีด้วย โดยอ้างว่าเป็นการขัดต่อหลักคำสอนของศาสนาอิสลาม ที่ไม่อนุญาตให้ผู้หญิงเรียนหนังสือ โรงเรียนสตรีไม่ต่ำกว่าร้อยโรงเรียนจึงถูกเผาทำลายพร้อมกับการข่มขู่ครูและนักเรียน

Malala ในวัย ๑๑ ปี (๒๕๕๑) ปรากฏตัวสู่สาธารณชนครั้งแรก ด้วยการกล่าวสุนทรพจน์ในงานชุมนุมเพื่อร่วมต่อต้านการโจมตีโรงเรียนสตรีของกลุ่มตาลีบัน ในหัวข้อ “ตาลีบันอาจหาญอย่างไรในการระงับสิทธิขั้นพื้นฐานทางการศึกษาของฉัน” (How Dare the Taliban Take Away My Basic Right to an Education) ซึ่งเธอได้รับเสียงสนับสนุนเป็นอย่างดี

เมื่อเริ่มเป็นที่รู้จักมากขึ้น Malala ก็เริ่มเขียนบทความให้แก่ BBC โดยเล่าถึงประสบการณ์ชีวิตในช่วงที่ถูกตาลีบันควบคุมและจำกัดสิทธิเสรีภาพของสตรี รวมทั้งการที่นิตยสาร New York Times ถ่ายทำสารคดีเกี่ยวกับเธอในระหว่างที่กองทัพปากีสถานได้ทำการสู้รบในสงครามครั้งที่สองแห่งสวัตต์ (Second Battle of Swat) ซึ่งทำให้ Malala เป็นที่รู้จักในวงกว้างยิ่งขึ้น ส่งผลให้ตาลีบันมุ่งเป้าคุกคามครอบครัวเธอตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา





หลังสงครามสงบ Malala ได้ทำหน้าที่เป็นประธานของสภาเด็กแห่งเขตสวัต (District Child Assembly Swat) เพื่อเรียกร้องอิสรภาพทางการศึกษาทั้งในปากีสถานและในเวทีโลก กระทั่งเมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๕ Malala ถูกลอบทำร้ายได้รับบาดเจ็บสาหัสก่อนย้ายไปรักษาตัวที่ประเทศอังกฤษ ซึ่งกลุ่มตาลิบันได้ออกมายอมรับว่าการลอบสังหารครั้งนั้นเป็นความตั้งใจที่จะฆ่า Malala และบิดาของเธอจริงๆ


ความลงท้าย

"หนึ่งเด็ก หนึ่งครู หนึ่งปากกา และหนึ่งหนังสือ สามารถเปลี่ยนแปลงโลกได้ และการศึกษาเป็นการแก้ปัญหาเพียงวิธีเดียวที่ต้องมาก่อน" ประโยคนี้อาจถูกใช้เพื่อเรียกร้องให้ยุติการก่อการร้าย และระบบสองมาตรฐานในปากีสถานและโลกมุสลิม แต่หากจะมองโดยทั่วไป ก็สามารถนำมาใช้กับอาเซียนได้เช่นกัน ทั้งในกรณีของการก่อความไม่สงบใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย หรือความขัดแย้งเรื่องชนชาติในพม่า ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย ซึ่งพื้นที่ทั้งหมดมีปัจจัยร่วมที่เชื่อมโยงกับประเด็นทางศาสนา

การแก้ปัญหาตามแนวคิดของ Malala ด้วยการให้การศึกษาแก่เด็กและเยาวชนโดยเฉพาะผู้หญิงจะเป็นวิธีการที่ค่อยๆ สลายแนวคิดสุดโต่ง และขัดเกล่าให้เกิดความกลมกลืนในพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรม ด้วยเพราะการศึกษาจัดเป็น Soft Power ที่สามารถทำให้ประชาชนในพื้นที่ยินดีปฏิบัติตามความต้องการของเจ้าหน้าที่โดยไม่ต้องบังคับ (Coerce) หรือมีข้อแลกเปลี่ยนใดๆ เนื่องจากเป็นการทำให้เกิดความพอใจในการเลือกปฏิบัติตามที่สอดคล้องกับความต้องการ

ของเจ้าหน้าที่ จึงเป็นการใช้อำนาจเชิงดึงดูด (Attractive power) ที่นำไปสู่การยอมรับโดยดุษฎี (Acquiescence)

แต่สำหรับกรณีของการก่อความไม่สงบใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย นอกจากการศึกษาและเรียนรู้แบบ ๒ทาง จากกลุ่มคนในส่วนต่างๆ คือ (๑) *กลุ่มคนไทยใน ๓ จังหวัด* : เจ้าของพื้นที่ที่ส่วนใหญ่เป็นมุสลิม (๒) *คนไทยทั้งประเทศ* : ที่ส่วนใหญ่เข้าใจความแตกต่างทางศาสนา และสถานการณ์ในพื้นที่เพียงผิวเผิน และ (๓) *เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่* : คนต่างถิ่นที่ต้องเข้าใจพื้นที่อย่างลึกซึ้ง แต่กลับมีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนตลอดเวลา แล้ว

นโยบายในสวนกลาง ก็เป็นส่วนสำคัญที่สุดที่ยังขาดความสอดคล้องซึ่งกันและกันทั้งในแนวระนาบ (ระหว่างกระทรวง) และแนวตั้ง (ภายในกระทรวง) เพราะปัจจุบันหลักสูตรการศึกษาในทุกระดับยังให้ความสำคัญกับการเข้าใจและยอมรับความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรมอย่างเบาบาง การจะปรับเปลี่ยนอุดมการณ์และทัศนคติที่ฝังแน่นมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานเพื่อสร้างความมั่นคงให้กับประเทศชาติ จึงควรเริ่มด้วยการให้การศึกษาที่มีบรรทัดฐานเท่าเทียมกันในทุกวัฒนธรรม ทุกพื้นที่ เพื่อให้เข้าใจถึงการใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมตามสิทธิ หน้าที่ และความเท่าเทียมแห่งการเป็นมนุษย์ รวมทั้งลดทอนความรู้สึกว่าตนเป็นประชาชนชั้นสองของคนในพื้นที่อ่อนไหวลง...

ข้อมูลอ้างอิง

- กรมเอเชียใต้ ตะวันออกกลาง และแอฟริกา
- http://en.wikipedia.org/wiki/Malala_Yousafzai
- <http://www.guardian.co.uk>

